

“Mijn spieren beginnen wat te roesten”

Kees Verkerk (74) was samen met Ard Schenk hét gezicht van de Nederlandse schaatssuccessen in de jaren 60. *Andere tijden sport* besteedt aandacht aan de schaatslegende. “Van de vijf kinderen was ik de enige die fanatiek sportte.”

Tekst: Bram de Graaf, beeld: Guus de Jong/ANP, Leo Vogelzang

Het is 12.00 uur, Kees Verkerk is thuis in Noorwegen. Buiten lijkt het wel voorjaar. “We hebben een rare winter”, constateert hij. “In november hadden we een week sneeuw, maar nu is alles weer weg.” Straks gaat hij weer aan het werk op het familiebedrijf, het hotel- en campingcomplex Hamresanden. Hij heeft een drukke periode achter de rug met kerst- en nieuwjaarsvieringen. “Elke dag was er een buffet in ons restaurant. Ik doe de inkopen, let erop of alles loopt en speel muziek voor de gasten. Ik ben het manusje-van-alles.”

Wat heeft Noorwegen dat Nederland niet heeft?
“Rust, natuur en ruimte. Als ik naar de Nederlandse radio luister hoor ik alleen maar berichten over lange files, dat

komt hier zelden voor. En de Noren zijn ongelooflijk vriendelijk. Toen ik mijn vrouw ontmoette hadden we de keuze: of deze camping van haar ouders overnemen of het café-restaurant van mijn familie. Zij koos voor Noorwegen. Vanwege de sport kwam ik hier al vaak.”

U was een volksheld in Nederland; hebt u die adoratie gemist?
“In Nederland heb ik me nooit laten meeslepen door het gefeest in ons café, want ik moest de volgende dag weer vroeg trainen. Ik stond met beide benen op de grond. Daarom heb ik het tien jaar internationaal aan de top volgehouden. In Noorwegen zijn de mensen nuchter en verlegen, maar na wat wijntjes komen ze naar het orgel voor een foto en een handtekening. Dat gaat al veertig jaar zo. En er komen hier veel Nederlan-

ders. Afgelopen week was er een vijftiger die meteen zijn ouders in Holland belde. ‘Ze waren weg van u en geloven vast niet dat ik hier met u sta’, zei hij. Ik vind dat leuk.”

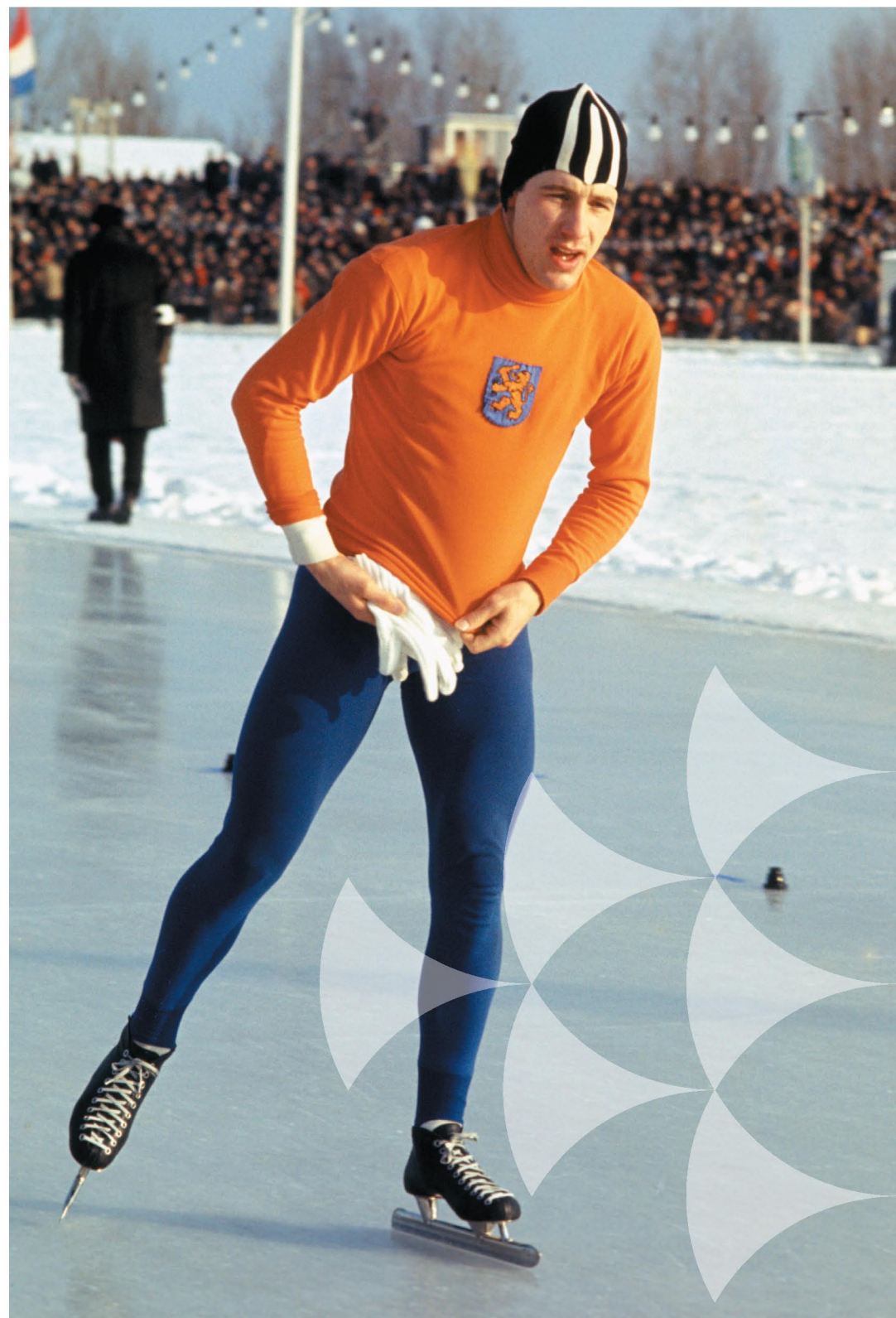
Zat het sporten in uw genen?
“Van de vijf kinderen thuis was ik de enige die fanatiek sportte. Ik fietste en voetbalde; ik was Feyenoord-fan, elke thuiswedstrijd zaten we met het café in De Kuip. In 1953 stond ik voor het eerst op schaatsen. Een mooier gevoel dan over het ijs glijden bestaat er niet, besepte ik meteen. Ik deed die winter schoolwedstrijdjes en werd eerste. Dus ging ik door.”

En als u niet schaatste stond u in het café?
“Ja, we waren een echt familiebedrijf. Schoonmaken, bier-tjes tappen, biljartje leggen met klanten. Gezellig. Ik leerde er met mensen om te

“In het café leerde ik met mensen om te gaan”

gaan. Die was dronken, die had problemen, die wilde niet betalen; met praten kon ik dingen oplossen. Naar een kampioen luisteren ze wel.”

Het begon allemaal in Innsbruck in 1964 op de Olympische Winterspelen ...
“Mijn geluk was dat we in 1963 een zeer strenge winter hadden met een Elfstedentocht. Ik kon die maanden veel wedstrijden rijden. Na die zilveren medaille dacht ik: ik zit zó dicht bij de wereldtop, ik ga nóg meer trainen. In 1966, 1967 en 1968 ging het vanzelf.”

In ‘Andere tijden sport’ staat de bontmuts van uw moeder centraal. Ze overleed na uw medaillehuldiging in 1964. Welke herinneringen hebt u aan haar?

“Het was een fantastische vrouw die altijd voor iedereen klaarstond. Ze klaagde nooit, terwijl ze in haar eentje vijf kinderen moest grootbrengen omdat mijn vader, die toen nog buschauffeur was, altijd de hort op was. Toen ik succes kreeg met het schaatsen zorgde zij ervoor dat ik goed at en er schone kleding klaarlag als ik op reis moest. In Innsbruck waren mijn ouders erbij en na de medaille werd moeder door het publiek opgetild. Op het podium flitsen de beelden door mij heen hoe ze me altijd had gesteund en geholpen. Weer thuis was er een grote huldiging op zaterdagavond. Tien uur later vonden we haar dood in bed, een harstilstand. Blijkbaar waren alle drukte en spanning haar te veel geworden. Een onbeschrijfelijk verlies.”

U overwoog zelfs te stoppen met schaatsen ...
“Ik wilde mijn zusje en vader helpen in het café. ‘Zonder mij reddten jullie het niet’, zei ik. Familie, de schaatsbond, de dokter: iedereen praatte op me in om door te gaan, ‘want dat zou moeder hebben gewild’. Voor het volgende →

Profiel

NAAM: Cornelis Arie Verkerk
GEBOREN: 28 oktober 1942 in Maasdam
PRIVÉ: Woont met zijn vrouw Sally en kinderen Cornelis en Camilla in Noorwegen. Ze hebben drie kleinkinderen.
CARRIÈRE: Op de Spelen van Innsbruck in 1964 pakt hij zilver op de 1500 meter; in de nacht na de huldiging overlijdt zijn moeder. In de jaren erna volgen allround-wereldtitels in 1966 en 1967 en in 1968 pakt hij in Grenoble olympisch goud op de 1500 meter. Hij is ook vier keer nationaal en eenmaal Europees kampioen en schaatst twaalf keer een wereldrecord. Sinds 1973 runt hij in Noorwegen een camping.

toernooi pakte mijn zusje Lenie mijn koffer in. Ze kwam aanzetten met de bontmuts, die had moeder in Innsbruck gekocht. Ik zei: ‘Die moet mee. Als ik die draag, weet ik dat ze bij me is en dat het leven doorgaat.’ Die muts gaf me kracht. Mijn overwinningen waren voor haar, maar ook voor familie en vrienden die voor mij invielen in het café als ik moest schaatsen.”

Want stoppen met werken was geen optie?
“We waren amateur. Vanwege het succes kreeg ik gelukkig schaatsen van de fabriek en trainingspakken, de auto leende ik van vader. Thuis had ik kost en inwoning. Nadat ik in 1966 wereldkampioen werd kreeg ik een fanclub, alle leden betaalden een dubbeltje per week. En in het café hing een grote tuba voor de foaien. Vanwege mijn populariteit zat daar veel in. Van dat geld kocht ik camera’s. Elk jaar was er een filmavond waarop ik de club liet zien wat ik had beleefd.”

“Mijn moeder stond altijd voor iedereen klaar”

Van welk moment krijgt u zelf nog steeds kippenvel?
“Tijdens de tien kilometer op het EK 1966 in Deventer was ik op weg naar de titel. Ik viel, het werd doodstil. Ik krabbelde op en besloot alles te geven. Na vier ronden begon het publiek er weer in te geloven. Ze zongen: ‘Hand in hand voor Kees Verkerk!’ Het lied van Feyenoord – de club waarmee ik was opgegroeid! Het gaf me vleugels en ik won.”

Ard Schenk vertelde me ooit dat jullie samen het land in gingen. U zorgde voor het vertier met een accordeon en filmpjes. Hij moest dan na de pauze vragen beantwoorden, wat hij vanwege zijn verlegenheid best eng vond.
“Ard kwam van de boerderij, ik uit het café. Een heel ander leven. Maar daardoor klikte het tussen ons. Ik had die films geschoten, dus ik wist wat erop stond. We deden het voor een extra zakcentje, we kregen met z’n tweeën 150 gulden per avond. Daar moest de benzine nog vanaf.”

Gelukkig was Ard weer heel populair bij de vrouwen. Was u nooit jaloers?
“Nee, nee. Ik zei altijd: ‘Morgen moet ik weer trainen.’”

Werd schaatsen dankzij u en Ard een populaire sport in Nederland?

“Door ons kwamen er steeds meer ijsbanen. Ard en ik konden pas eind 1961 op de Jaap Edenbaan schaatsen. Met de auto reed ik vijftigduizend kilometer per jaar om te kunnen trainen, nu kunnen ze dat overal. Sven Kramer wandelt van zijn huis in vijf minuten naar Thialf.”

Schaatst u zelf nog?
“Zelden. De dichtstbijzijnde schaatsbaan ligt 70 kilometer verderop. Maar je zou kunnen zeggen dat ik nog elke dag een tien kilometer rijd op het bedrijf: ik kan niet eerder naar huis voor de laatste klant is vertrokken, voor de laatste ronde is gereden.”

U wordt dit jaar 75. Zou u het niet rustiger aan willen doen?
“Mijn vrouw en ik genieten er nog elke dag van om mensen te ontvangen. Maar we nemen tegenwoordig vaker vakantie. Twee keer per jaar zitten we in de Spaanse zon. Ook wandelen we veel, al merk ik wel dat mijn spieren beginnen te roesten.”

Draagt u dan die bontmuts?
“Nee, die heeft een mooi plaatsje in mijn prijzenkast. Elke keer als ik hem zie denk ik terug aan die mooie tijd en mijn lieve moeder.”

► ANDERE TIJDEN SPORT, ZONDAG 22.10 NPO 1